

Eindelijk werk voor de onderwijsassistent

De net afgestudeerde onderwijsassistent heeft mazzel. Eindelijk is er werk. Al willen de meesten toch doorleren op het hbo. En dan niet per se richting leerkracht op de basisschool. Want dat is wel een heel stressvolle baan.

Even tussendoor

LOTTE HOF (19) is net afgestudeerd onderwijsassistent en vond binnen *no time* twee banen op twee basisscholen voor samen vijf dagen in de week.

"Mijn doel was eigenlijk de pabo, ik zag onderwijsassistent als een tussenopleiding. Maar niveau-4 doe je niet even tussendoor. Of ik in ieder geval niet. En op het hbo wordt het alleen maar moeilijker. Dus nee, ik wil gewoon lekker aan het werk. Ik had echt niet verwacht dat dat zo snel zou gaan! Het liefst zou ik wel leerkracht zijn, voor m'n gevoel kan ik alles wat een leerkracht kan. Voordeel van onderwijsassistent is dat je veel individuele aandacht kan geven. En als er echt geen invaller is, kan ik voor de klas. Op m'n stageschool draaide ik al regelmatig zelfstandig klassen. De scholen waar ik ga werken zijn superblij, net als ik. Eindelijk een onderwijsassistent, zeiden ze."

Dik een half jaar na het werk-drukakkoord blijkt dat scholen vaker assistenten aannemen.

Een enquête van Algemene Vereniging Schoolleiders vlak voor de zomer wees al die kant op. Bijna 30 procent van de schooldirecteuren in het primair onderwijs wil voor het extra geld een onderwijsassistent. Het *Onderwijsblad* belde de acht grootste opleiders in Nederland en ook zij zien de kans op werk stijgen. Aris Willems van Roc Midden Nederland: "Studenten krijgen veel vaker een baan aangeboden na hun stage. En voor het eerst in jaren zien we wekelijks vacatures." Ilse van der Weide van Roc Friese Poort: "Wie aan de slag wil als onderwijsassistent heeft snel een baan." In hoeverre de kentering te danken is aan het werkdruggeld, weten de opleiders niet. Zij denken dat ook schaalvergroting en met name het prangende lerarentekort de onderwijsassistent erg welkom maakt. Docent Guus Wismans van Mbo Rijnland in Gouda: "Je wilt niet weten hoe vaak ik word gebeld door een school of we nog een student hebben die een stageplek zoekt. Daaraan zie je ook dat het echt een budgetprobleem is. De werkdruk in de klassen is torenhoog."

Hun mbo'ers zijn bovendien ideaal om het lerarentekort op te vangen, zegt Freek Boswinkel, werkzaam bij Roc Twente. "Je ontkomt er ►

'Het opschroeven van de reken- en taaleisen maken de pabo lang niet meer voor elke onderwijsassistent bereikbaar'

Sowieso doorleren

WILLIAM DEEN (20) is net begonnen aan het tweede jaar onderwijsassistent. Hij dingt mee naar de titel mbo-ambassadeur van het jaar.

"Hiervoor deed ik een mbo-opleiding richting applicatie-ontwikkelaar in de ict, maar ik merkte al snel: dit is het echt niet. Als ik iets doe, wil ik alle energie die ik heb erin stoppen. Bij ict maakte het niet uit of ik met heel veel passie aan een app werkte, of dat iemand anders dat deed zonder enthousiasme. Nu ik leerlingen help doe ik voor m'n gevoel iets nuttigs, heb ik meerwaarde.

Zelfs het werken met jonge kinderen vind ik leuk, terwijl ik dacht: Ik ga hierna een lerarenopleiding voor het voortgezet onderwijs doen. Vorig schooljaar liep ik stage in groep 3. De energie en leergierigheid van die kinderen is heel aanstekelijk. Misschien wordt het dus toch nog de pabo, ik weet het niet. Sowieso doorleren, dat wel. In deze opleiding zit al best veel theorie. Hoeveel erger kan het worden op het hbo?"

Niet op mezelf

WENDY AARNOUDSE (19) werkt sinds kort drie dagen per week op haar oude stageschool (cluster-4) en doet één dag per week een flexibele variant van de pabo.

“Destijds zeiden ze tegen m’n moeder: Laat je haar de opleiding onderwijsassistent doen? Daar is amper werk in. Maar mijn ouders zeiden gelukkig: Ze moet doen wat ze leuk vindt. En het werk vind ik geweldig. Onze kinderen – ik werk in het speciaal onderwijs – kennen best veel onveiligheid. Ze zoeken op verkeerde manieren naar liefde. Ik vind het heel interessant om ze wel die liefde te geven, zonder dat ze daar via negatieve aandacht om moeten vragen.

Van het salaris kan ik niet op mezelf wonen. Ook niet als ik vijf dagen per week als onderwijsassistent zou werken. Je hebt niet alleen je huur hè, je moet ook een hele inboedel kopen. Maar voor nu maakt dat niet uit. Ik woon nog bij mijn ouders.”

niet aan. De onderwijsassistent is een slimme keuze, want hij is flexibel inzetbaar, de leerlingen kennen hem al en hun ouders ook. Het is bovendien beter dan kinderen naar huis sturen.” Ook in de regio Twente kan de pabo niet meer voldoen aan de vervangingsvraag, vertelt Boswinkel: “De ambitie is dat er geen klas naar huis wordt gestuurd. Dat kan alleen als je het idee loslaat dat er altijd een leerkracht voor de klas moet staan.”

De mbo-opleidingen zijn vooral blij dat hun studenten eindelijk worden gewaardeerd. “Feitelijk is dit een erkenning van de beroepsvaardigheden van deze studenten”, aldus Frans Roozen van het Albeda College in Rotterdam. Van der Weide van Roc Friese Poort ziet een beweging ontstaan waarbij de functie van onderwijsassistent een plek krijgt in het systeem. Boswinkel uit Twente herkent dit wel: “Ik zie steeds vaker dat ‘s ochtends de leerkracht het initiatief heeft met generieke vakken en dat ‘s middags een onderwijsassistent wordt ingezet bij activiteiten en zaakvakken.”

PLOETEREN

Maar willen afgestudeerde onderwijsassistenten wel het primair onderwijs in? Van oudsher, de opleiding bestaat nu zo’n twintig jaar, fungeert de driejarige niveau-4 opleiding vooral als springplank naar het hbo. Met voorheen

‘Ze willen allemaal doorleren. Dat is hoe onze maatschappij op dit moment in elkaar steekt’

de pabo als meest populaire vervolgopleiding. Alleen is dat al een jaar of acht niet meer zo, vertellen de opleiders. Het opschroeven van de reken- en taaleisen voor pabo-studenten en meer recent de toelatingstoetsen maken de pabo lang niet meer voor elke onderwijsassistent bereikbaar. Boswinkel: “Het zijn lieve, aardige meisjes en jongens die fantastisch met kinderen om kunnen gaan, maar hoger dan 3F voor Nederlands zit er meestal niet in.” Wat ook niet helpt is de werkdruk. “Vooral onze derdejaars zijn zich echt wel bewust van

alles wat komt kijken bij het beroep leerkracht. Ze denken: Dan toch maar niet”, zegt Jaap van Driezum, docent aan Roc Landstede. Ook collega Daniël Warmoeskerken van het Summa College in Eindhoven ziet een omslag bij zijn studenten. “Vraag je aan het begin van het eerste jaar wie er naar de pabo wil, dan steekt vrijwel iedereen z’n hand op.” Maar wanneer ze met de praktijk in aanraking komen, verandert dat. “Ze zien hoe hun stagebegeleider loopt te ploeteren, hoeveel werk leraren hebben en hoeveel administratie ze moeten doen.”

Opleidingen die geen of minder drempels kennen, zoals pedagogische hulpverlening en de lerarenopleiding richting het voortgezet onderwijs, zijn tegenwoordig meer in trek. Want de lokroep van het hoger onderwijs blijft, denkt Warmoeskerken. Ook als er werk is voor assistenten. “Ze willen allemaal doorleren. Dat is hoe onze maatschappij op dit moment in elkaar steekt.” Docent Wismans uit Gouda vindt dat wel eens jammer. “Soms zeg ik tegen m’n studenten: Dit is een beroepsopleiding, een eindopleiding; je hoeft niet naar het hbo. De competenties daarvoor zijn ook niet altijd aanwezig. Maar vaak willen ze toch.” ■